

Q.P. Code : 30642**[Time: 3 Hours]****[Marks: 100]**

Please check whether you have got the right question paper.

N.B:

1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate marks to a Sub-question.

Q.1 Attempt any Two of the following:

- a) Discuss the process of the making of the constitution. 10
- b) Elaborate the preamble to the constitution. 10
- c) Describe the salient features of the Indian constitution. 10

Q.2 Attempt any Two of the following:

- a) Elaborate the Right Against Exploitation mentioned in the Indian constitution. 10
- b) Describe the Right To Liberty according to Indian Constitution. 10
- c) Give the classification of Directive Principles of state Policy. 10

Q.3 Attempt any Two of the following:

- a) Describe the structure, qualification and tenure of House of the People. 10
- b) Elaborate the structure of the Supreme Court of India. 10
- c) 'Judicial activism is essential for democracy'. Comment. 10

Q.4 Attempt any Two of the following:

- a) Discuss the executive and Legislative Powers of the President. 10
- b) 'Prime Minister is the real executive of the government.' Discuss. 10
- c) Give the importance of 74th amendment. 10

Q.5 Write short notes on any Two :

- a) Meaning of 'Sovereignty' and 'Socialism' in the Preamble 10
- b) Fundamental duties of Indian citizens. 10
- c) Independence of Judiciary. 10
- d) 73rd amendment 10

*****

Q.P. Code : 30642

[वेळ : ३ तास]

[गुण : १००]

सूचना :

- Please check whether you have got the right question paper.
१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
  २. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
  ३. उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र. १. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) भारतीय राज्यघटना निर्मितीचे टप्पे विशद करा.
- ब) भारतीय राज्यघटनेच्या सरनाम्याचे वर्णन करा.
- क) भारताच्या राज्यघटनेची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

१०
१०
१०

प्र. २. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) भारतीय राज्यघटनेतील शोषणाविरुद्धच्या हक्काचे वर्णन करा.
- ब) भारतीय नागरिकांना प्राप्त झालेला ‘स्वातंत्र्याचा हक्क’ स्पष्ट करा.
- क) राज्यघटनेतील मार्गदर्शक तत्वांचे वर्गीकरण करा.

१०
१०
१०

प्र. ३. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) लोकसभेची रचना, पात्रता व कार्यकाल स्पष्ट करा.
- ब) भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाची रचना विशद करा.
- क) ‘न्यायालयीन सक्रियता ही लोकशाही साठी आवश्यक आहे’ याबद्दल तुमच मत मांडा.

१०
१०
१०

प्र. ४. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) राष्ट्रपतीचे कार्यकारी व कायदेविषयक अधिकारांचा आढावा घ्या.
- ब) “भारताचा पंतप्रधान हा वास्तविक प्रमुख आहे” हे विधान स्पष्ट करा.
- क) ७४ व्या घटनादुरुस्तीचे महत्व सांगा.

१०
१०
१०

प्र. ५. कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा.

- अ) सरनाम्यातील ‘सावंभीम’ व ‘समाजवाद’ शब्दांचा अर्थ
- ब) भारतीय नागरिकांची मुलभूत कर्तव्ये
- क) न्यायालयीन स्वातंत्र्य
- ड) ७३ वी घटनादुरुस्ती

१०
१०
१०
१०

*****